

روش تشخیص عفونت ادراری در کودکان

تشخیص عفونت ادراری با آزمایش و کشت ادرار است. نمونه ادرار گرفته شده باید در کمتر از 2 ساعت به آزمایشگاه داده شود. در صورتی که کودک تب داشته باشد لازم است آزمایش خون جهت شدت عفونت گرفته شود. بهتر است کودکانی که عفونت ادراری با تب شدید دارند کشت مایع نخاعی توصیه می شود. چون در این سن باکتری ها به راحتی وارد مغز می شوند و مننژیت ایجاد کنند. تشخیص عفونت ادراری در کودکان نیازمند توجه ویژه به علائم بالینی و انجام آزمایش های دقیق است. مراحل تشخیص شامل موارد زیر است:

بررسی علائم بالینی

کودکان ممکن است علائمی مانند تب، درد در ناحیه شکم یا کمر، ادرار دردناک یا سوزش، تکرر ادرار یا بوی بد ادرار داشته باشند. در نوزادان و کودکان خردسال، علائم ممکن است غیرمستقیم باشد و به صورت بی اشتهایی، تحریک پذیری یا تب بدون علت مشخص بروز کند.

آزمایش ادرار

یکی از مهم ترین ابزارهای تشخیص عفونت ادراری، آزمایش ادرار است. نمونه ادرار برای بررسی وجود باکتری، گلبول های سفید (نشان دهنده عفونت) و نیتريت ها (که نشانه وجود برخی باکتری ها است) مورد آزمایش قرار می گیرد.

آزمایش نوار ادرار (Dipstick Test)

یک آزمایش سریع است که وجود گلبول های سفید، نیتريت ها و سایر مواد غیرعادی را بررسی می کند.

کشت ادرار

برای تشخیص نوع دقیق باکتری عامل عفونت، کشت ادرار انجام می شود. این آزمایش کمک می کند تا پزشک بهترین آنتی بیوتیک را برای درمان انتخاب کند.

آزمایش خون

در برخی موارد حاد، پزشک ممکن است برای بررسی علائم عفونت شدید، آزمایش خون نیز درخواست کند.

تصویربرداری

اگر عفونت مکرر باشد یا به نظر برسد که سیستم ادراری کودک به درستی عمل نمی کند، ممکن است از سونوگرافی یا دیگر تصویربرداری ها برای بررسی ساختار و عملکرد کلیه ها و مثانه استفاده شود. تشخیص زودهنگام و درمان به موقع عفونت ادراری در کودکان از اهمیت بالایی برخوردار است تا از عوارض طولانی مدت مانند آسیب به کلیه ها جلوگیری شود.

علائم عفونت ادراری در کودکان

تشخیص عفونت ادراری در کودکان بدون آزمایش و کشت ادرار تقریباً دشوار است. چرا که ممکن است کودک به راحتی نتواند مشکلات خود را بیان کند و برای او مبهم باشد. با این وجود این علائم را می توان به شرح زیر تقسیم بندی کرد:

- تب
- استفراغ
- درد شکم و زیرشکم
- اشتها نداشتن کودک
- وزن نگرفتن کودک
- درد و سوزش هنگام ادرار
- نیاز مجدد به ادرار کردن
- بی اختیاری ادرار
- خون در ادرار
- کدر بودن ادرار
- بوی بد ادرار

پیشگیری از عفونت ادرار در کودکان

درست است که عفونت ادراری در کودکان بسیار شایع است، اما در صورتی که برخی پیشگیری ها توسط والدین انجام شوند میزان ابتلا به این بیماری کمتر و حداقل می شود. برخی از کارهایی که می توان انجام داد به شرح زیر هستند:

- مصرف زیاد آب و ادرار کردن کودک هر 3 ساعت یکبار
- در صورتی که کودک یبوست دارد باید برطرف شود.
- در هنگام شستشو مجرای ادراری با مجرای مدفوع تماس نداشته باشد.
- لباس های زیر نخی و گشاد استفاده شود.
- پسران باید ختنه شوند.

آیا عفونت ادراری در کودکان خطرناک است؟

عفونت ادراری در کودکان در صورتی که به موقع تشخیص داده شود و فرآیندهای درمانی به درستی انجام شود قابل درمان و پیشگیری است. اما در صورتی که جدی گرفته نشود، ممکن است از طریق نفوذ میکروب ها به مایع نخاعی و ورود به مغز، کودک دچار مننژیت مغزی شود. بنابراین در صورت مشاهده هر گونه علائم غیرعادی در کودک به پزشک متخصص اطفال مراجعه کرده و با انجام آزمایشات مربوطه در بهترین آزمایشگاه غرب تهران پروسه درمان را آغاز کنید.

آرام بخش ها و مسکن ها

برای کاهش درد و ناراحتی ناشی از عفونت، پزشک ممکن است داروهای مسکن تجویز کند. این داروها می توانند به بهبود راحتی کودک کمک کنند.

افزایش مایعات

تشویق کودک به نوشیدن مایعات بیشتر (آب و نوشیدنی های غیرمجاز) کمک می کند تا باکتری ها از مجرای ادراری خارج شوند. مایعات کافی همچنین به رقیق شدن ادرار و کاهش سوزش کمک می کند.

رعایت بهداشت

آموزش به کودکان درباره رعایت بهداشت شخصی، از جمله شستن دست ها و استفاده صحیح از توالت، برای جلوگیری از عفونت های ادراری بسیار مهم است.

پیگیری

پس از درمان، پزشک ممکن است درخواست کند که کودک دوباره آزمایش ادرار دهد تا اطمینان حاصل کند که عفونت به طور کامل درمان شده است. همچنین، در موارد عفونت های مکرر، ممکن است پزشک روش های پیشگیری را توصیه کند. درمان عفونت ادراری در کودکان نیازمند توجه و پیگیری دقیق است تا از بروز عوارض جدی و مشکلات طولانی مدت جلوگیری شود.

نحوه جمع آوری نمونه ادرار به چه صورت است؟

برای کودکان بزرگ تر، نمونه گیری معمولاً از طریق ادرار میانه (زمانی که ادرار شروع به خروج کرده) انجام می شود. در نوزادان و کودکان کوچک تر که کنترل مثانه ندارند، ممکن است از یک کیسه استریل یا در برخی موارد خاص از سوند یا سرنگ برای جمع آوری نمونه استفاده شود.

روش های درمان عفونت ادراری در کودکان

درمان عفونت ادراری در کودکان به نوع و شدت عفونت، سن کودک و وضعیت کلی سلامتی او بستگی دارد. در زیر به روش های رایج درمان عفونت ادراری در کودکان اشاره می شود:

آنتی بیوتیک ها

درمان اصلی عفونت ادراری با تجویز آنتی بیوتیک ها آغاز می شود. نوع و دوز آنتی بیوتیک بستگی به نوع باکتری عامل عفونت و سن کودک دارد. برای عفونت های خفیف، ممکن است آنتی بیوتیک ها به صورت خوراکی تجویز شوند، در حالی که عفونت های شدیدتر ممکن است نیاز به درمان در بیمارستان و دریافت آنتی بیوتیک های تزریقی داشته باشند.

بهترین آنتی بیوتیک برای عفونت ادراری کودکان

پس از مراجعه به پزشک متخصص و تشخیص عفونت ادراری پزشک متخصص آنتی بیوتیک و داروهای مربوط را برای کودک تجویز می کند. داروهای تجویز شده با توجه به سن، شدت عفونت و سونوگرافی کلیه در هر فرد با دیگری فرق دارد. پروفیلاکسی در اکثر کودکان برای مهار عفونت تجویز می شود و از مصرف خود سرانه این دارو اجتناب شود.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

بیمارستان ولیعصر (عج) اقلید

عفونت ادراری در اطفال

گردآورنده : مهناز آقاشیری کارشناس پرستاری

منبع : کتاب راهنمای بالینی پرستاری کودکان

تاریخ : تابستان 1404

کدسند: PE/P-PH/124/1